

Tariffoppgjøret og pensjonen

Alex er 25 år. Når han blir pensjonist, vil han tape 4500 kroner i måneden på pensjonsreformen i forhold til dagens ordning.

*Alex er lagd av Monica Stabell og Finn Magnus.
Foto: Eva-Lill Bekkevad*

Sjekk resultatet:

Dersom du går av med AFP, vil du da få det samme i pensjon – resten av livet – som om du hadde fortsatt i jobb til du blir 67?

Er svaret **nei, bør du stemme **nei**.**

For i så fall er ordninga dårligere enn dagens.

Sjekk også dette:

- Får hver enkelt samme prosent av lønna i pensjon som nå?
- Vil dette også gjelde i 2030 og 2050?
- Gjelder dette også alle dem som ikke har 40-45 år i arbeidslivet?
- Gjelder dette også lavtlønte og folk som jobber deltid?

LES MER PÅ SIDE 2 OG 3

B-Postabonnement

Returadresse: Raudt
Osterhaus' gate 27
0183 Oslo

FORSVAR DAGENS AFP-ORDNING!

LEDER

Torstein Dahle

– AFP er vår, og

Natt til langfredag vedtok parlamentet i Hellas en pill råtten pensjonsreform. Den har vært møtt med omfattende protester og streiker. Ansatte i banker og renovasjon, skoler og fabrikker, transport og advokatkontorer, folk i nær sagt alle slags yrker og jobber har streiket i dager og uker. Pensjonsutbetalingene skal reduseres, pensjonsalderen skal heves med fem år, de som slutter i jobben tidligere skal straffes økonomisk, slik at de blir «demotiverte» til å gjøre det, mens de som jobber lengre enn pensjonsalderen, skal få «økonomiske insentiver».

Hvorfor er tiltakene så kjent for oss? Fordi det er akkurat det samme som vedtas i hele EU-systemet, også i Stortinget. Bakgrunnen er ikke at det blir «for mange gamle» eller at det «mangler arbeidskraft». Det er noe regjeringa sier for å lure folk. Finanskapitalen i EU har siden det indre markedet ble oppretta, ønsket å få tak i de enorme offentlige pensjonsmidlene i området. I stedet for skattefinansierte pensjoner over statsbudsjettet ønsker de at folk skal bli nødt til å betale dyre pensjonspremier til banker og forsikringsselskaper, som dermed kan disponere mye mer kapital. Bare den norske pensjonsreformen alene vil bety at banker og forsikringsselskaper får 2–3000 milliarder kroner mer å styre over. Det er historiens største privatisering.

Dessuten: EUs krav til «fri» konkurranse, sammen med den økonomiske unionen ØMUs krav til de enkelte lands statsbudsjetter, vil bidra til å presse fram «samling i bønn» for de gjenværende offentlige pensjonsutgiftene i europeiske land

EU skal ha fri flyt av arbeidskraft. Ulike sosiale ordninger er en hemsko for den kapitalen som skal konkurrere om å få tak i den billigste arbeidskrafta.

De greske arbeidernes kamp er en del av den samme kampen som de norske arbeiderne fører. I Kampen er ikke over! Pensjonister, skoleelever, studenter, lønsmottalere, trygdete, – det er her flertallet ligger, og det er dette flertallets aktive handlinger som kan sørge for at vi har et godt, offentlig pensjons- og trygdesystem i Norge, og en fortsettelse av dagens AFP-ordning. God kamp videre!

Gudrun Høverstad er medlem av Rødts faglige utvalg. (Foto: Privat)

«At det skal «lønne seg å arbeide» betyr å straffe dem som ikke orker det ... Velferdsstaten med folketrygd, sjukelønn, uførepensjon, alderspensjon og AFP er vår, og den skal vi slåss for!» Det sier Gudrun Høverstad i dette intervjuet som medlem av Rødts faglige utvalg. Hun er også medlem av Norsk tjenestemannslag (NTL).

Jorun Gulbrandsen

– Hva handler pensjonsreformen om?

– Å få folk til å jobbe lenger, og å straffe dem som ikke klarer det. Vi veit at det er store forskjeller på gjennomsnittlig levealder. En prest blir i snitt 81 år, en renholder bare 71. Den nye pensjonsreformen gjør at de som har hatt slitsomme jobber og må gå av tidlig, blir straffa med lavere pensjon resten av livet.

«Levealdersjustering»

En viktig del av pensjonsreformen er den såkalte levealdersjusteringa. Den innebærer at hvis Statistisk sentralbyrå finner ut at ditt kull forventes å bli et år eldre i snitt, skal din pensjonsalder utsettes med åtte måneder. Denne mekanismen går ut over dem som har yrker der de lever kortere, mens de som har yrker der de har hatt et bedre liv og dessuten lever lenger, får fordelene. De som har god helse og lettere jobber, ofte med god lønn, blir premierte.

Den nye pensjonsreformen ser bort fra at det er store klasseforskjeller i Norge, den omfordeler pensjon fra flertall til mindretall. Vi lever ikke like lenge i Norge, har ikke like muligheter.

290 000 i 40 år

– Men skal ikke alle få gå av tidlig nå?

– Nei! Det er bare regjeringas «gulrot». For å kunne gå av med tidligpensjon fra 62 år, må man ha tjent i snitt ca 290 000 kroner i over 40 år! Og hvor mange har det? Hvor mange kvinner har ei lønn over 290 000? I over 40 år?? Dessuten er det jo sånn at om du skulle ha og benytte retten til å gå av ved 62 år, blir du straffa med livsvarig lavere

pensjon, over 20 prosent lavere, enn om du hadde orka å holde på noen år til. Dette er dårlig!

Flatt tillegg

– Hva betyr «et flatt AFP-tillegg til alle», slik regjeringa vil ha?

– Et «flatt» tillegg, et tillegg til alle uansett om de går av med AFP eller ikke, er for meg en absurd idé. AFP-en ble kjempa fram for at de som trenger det, ut fra eget valg, skal kunne gå av tidligere. I dag benytter cirka halvparten av dem som har rett til AFP, seg av ordninga. Dersom alle skal få det samme tillegget og potten er den samme, betyr det nødvendigvis at tillegget blir mindre for den enkelte. Dette vil ramme dem som ikke orker eller har mulighet til å jobbe til de er 67 år, fordi pensjon er mye lavere enn lønn.

AFP-tillegget, slik det fungerer nå, kompenserer for en del av innteksttapet. Går du av ved 62, får du beregna et individuelt tillegg som gir deg samme pensjon som om du stod i jobb til 67. Jeg synes ikke det er noe rettferdighet i at folk som orker å jobbe fullt – med full lønn og full pensjonsopptjening – til de kanskje er 72, skal få sin del av AFP-tillegget. Det er rett og slett ikke dem AFP er beregna på.

Sikkerhetsnett

Gjennom skatten er vi alle med på å betale vår andel av fellesgoder. Men man kan jo likevel ikke kreve utbetalt «sin» del hvis man holder seg så frisk at man ikke havner på sykehus. Offentlige velferdstilbud og trygdesystemet er der som er et sikkerhetsnett, som du kan bruke om du trenger det.

Målet med pensjonsreformen:

- å senke statens pensjonsutgifter med 20 prosent
- å presse folk til å jobbe lenger
- å ødelegge AFP og tjenestepensjonsordningene i arbeidslivet
- å flytte pensjonen fra offentlig ansvar til private forsikringer

For meg er det en parallell til AFP-ordninga.

Vi har betalt i tju år

– Hvordan starta AFP-ordninga?

– Den starta som tariffkrav fra LO i 1988, fordi virkeligheten var og er at så mange har så tunge jobber at de ikke makter å stå i jobb til de er 67 og at det var et sterkt ønske om å senke pensjonsalderen. I begynnelsen gjaldt den bare 66-åringene. Gradvis har den blitt utvida til å omfatte folk ned til 62 år, og til tariffavtaler for andre enn dem som er under LO.

Dette er noe som er slåss fram gjennom mange tariffoppgjør, der fagbevegelsen har gitt avkall på lønnsøkninger for å få på plass ei AFP-ordning. Så vi har vært med å betale for dette gjennom tju år.

Tariffavtaler

Fordi AFP-ordninga er kommet i stand gjennom tariffoppgjøra, gjelder den bare der det er tariffavtale. Den gjelder de fleste, men ikke alle. Det kan en ikke kritisere fagbevegelsen for. Det er en rekke goder som har starta som krav fra fagbevegelsen og i begynnelsen har omfatta bare dem med tariffavtale, men som nå gjelder alle. Et godt eksempel på det er sjukelønnsordninga. Staten burde anklages for at ikke alle har en lavere pensjonsalder. Norge har en av verdens høyeste pensjonsaldrer.

Arbeidsgivere som ikke vil inngå tariffavtaler, burde også anklages. Det er faktisk sånn i dagens Norge at ikke alle arbeidsgivere aksepterer at ansatte krever tariffavtale. Den siste måneden har det pågått en streik på Sentrum Røntgeninstitutt i Stavanger, Bergen og Trondheim, som handla om om få en tariffavtale.

Norge er et kjemperikt land, det er vi, det vil si folk flest som betaler skatt – ikke den rike overklassen. Velferdsstaten med folketrygd, sjukelønn, uførepensjon, alderspensjon og AFP er vår, og den skal vi slåss for! For lavtlønte i slitsomme yrker som ikke har tariffavtale, vil det være et kraftig tilbakeslag om dagens AFP-ordning blir dårligere. Det er lettere å slåss for forbedringer hvis man kan peke på gode ordninger som finnes, og si at sånn vil vi også ha det!

Andelen stiger

– Hvordan er økonomien for en AFP-pensjonist?

– Gjennom mediene får man ofte inntrykk av at alle som har mulighet, går av med en gang de fyller 62. I virkeligheten er det bare et fåtall som gjør

Uttalelse fra landsstyret i Rødt

Sylvia Brustad må slutte å snakke tall

Sykehus handler om folks helse. Regjeringen prøver nå å gjennomføre kutt ved norske sykehus, som vil føre til lange ventelister for nødvendig behandling. Kuttene vil også legge økt press på ansatte som løper mer enn fort nok fra før. Og en halvbjerta opptrapping av tilbudet til psykisk syke stopper opp.

Alt dette begrunnes med slagordet «Balanse innen 2008». Rødt kan ikke forstå hvorfor den rød-grønne regjeringen skal kutte i sykehustilbudet. Så fattige er vi ikke i Norge.

den skal vi slåss for!

det. Så stiger andelen gradvis. Omlag 70 prosent av dem som har mulighet for AFP, har gått av helt eller delvis når de er 66 år.

Det er ikke akkurat en luksustilværelse å gå av med AFP, man får bare ca 60 prosent av lønna si. Og er den lav, sier det seg sjøl at mange rett og slett ikke har råd til å gå av.

– *Er dagens AFP-ordning bra nok?*

– Nei, dagens ordning kunne vært bedre – bl.a. burde AFP-pensjonen vært en høyere andel av lønna. Offentlig sektor har en pensjon som utgjør 66 prosent av sluttlønn. Det burde være sånn for alle.

67: Samme pensjon

– *Men hva er da fint med dagens AFP-ordning?*

– Den gjør at når du blir 67 år, får du samme pensjon som om du hadde stått i jobb til du var 67, – sjøl om du har vært AFP-pensjonist. Dette handler om rettferdighet og solidaritet – du taper i forhold til kollegaen din som orker å stå i jobb de siste åra, fordi lønna er mye høyere enn pensjon, men når dere begge er pensjonister, får dere det samme (hvis dere har hatt samme lønn/opptjening).

Det handler om å kunne gå av med verdighet, om å kunne velge sjøl – uten «behovsprøving» eller å måtte gå gjennom et trykkesystem, der man risikerer å bli ydmyka og kanskje få avslag. Jeg tror mange 60–61-åringene som sliter med helsen, presser seg sjøl til å jobbe fram til 62, fordi de da kan gå av uten at noen andre enn de sjøl skal vurdere det. Dersom AFP-ordninga blir borte eller dårligere, vil antallet som søker uføretrygd i denne aldersgruppa stige.

Seniortiltak

– *Hva kan konsekvensen i bedriftene bli, hvis dagens AFP forsvinner?*

– Dagens AFP-ordning kan bidra til at bedriftene legger forholde bedre til rette for eldre arbeidstakere, i form av kortere dager og flere fridager, kanskje i kombinasjon med delvis AFP, rett og slett fordi det er billigere for bedriften enn om folk går av med full AFP. Men

dette presset på bedriftene til å bidra til seniortiltak, kan forsvinne. Regjeringa foreslår nemlig at bedriftene ikke skal betale noen egenandel for dem som tar ut AFP, slik de må i dag.

Fare i offentlig sektor

– *Er AFP i offentlig sektor trygg?*

– Nei. Ordninga er akkurat den samme som i privat sektor for 62–64-åringene. Derfor vil AFP-resultatet av tariffoppgjøret i privat sektor også gjelde de offentlig ansatte. Fra 65 år har mange offentlig ansatte bedre ordninger enn private, dersom de har full pensjonsopptjening. Men også denne vil følge endringer i privat sektor.

Mange av de «godene» offentlig ansatte har, er i faresonen. Godene i anførselstegn, fordi de ikke egentlig er så gode heller – det er på en måte ei pakke. Ansatte i offentlig sektor har alltid fått høre at de ikke kan være lønnsledende, ikke ha så høy lønn som de i privat sektor – men, de har gode pensjonsordninger. Det har vært en del av et kompromiss – ok, vi har lavere lønn et langt yrkesliv, men bedre pensjonsordning. Derfor oppfatter mange det som et avtalebrudd hvis pensjonsordningene blir dårligere.

30 års opptjening for fall

I offentlig sektor er opptjeningstida 30 år. Den vil helt sikkert bli forsøkt heva fordi den er i strid med «arbeidslinja». Videre er det sånn at ca. 30 prosent av offentlig ansatte har særaldersgrense, som lokførere og mange i omsorgssektoren. Disse er nå under revidering. Offentlig ansatte må være på vakt.

Hvem kan fortsette å jobbe?

– *Regjeringa sier at du skal kunne jobbe så mye du vil, sjøl om du har gått av helt med pensjon. Hvem kan det?*

– Ikke mange. For eksempel var gjennomsnittlig avgangsalder (pensjon, uføre og AFP) 60 år i 2006. Tilsvarende tall for sjukepleiere er ca. 53 år! Men det står vel ikke en masse ledige stillinger parat verken i skolen eller på sjukehusene, som folk som ikke orker å være lærere eller sjukepleiere kan fylle, vel?

Figurene viser en 25-åring som taper ca 4500 kroner måneden på pensjonsreformen, en 45-åring som taper ca 3800 kr og en 60-åring ca 1700 kr. Monica Stabell og Finn Magnus har laga figurene til Rødt Grønerløkka sitt informasjonsarbeid. (Foto: Eva-Lill Bekkevad)

«Arbeidslinja»

– *Hva betyr «arbeidslinja»? Er det galt at folk skal jobbe så lenge de kan?*

– Arbeidslinja – det at de sier at det «skal lønne seg å arbeide» er for meg et uttrykk for mistillit til folk. Det er det samme som å si at folk ikke vil jobbe hvis de ikke blir pressa til det. Alle veit jo at det «lønner seg å arbeide», lønn er jo mer enn f.eks. trygd eller pensjon. De aller fleste vil gjerne jobbe hvis de kan og hvis det finnes en jobb de mestrer. Problemet er jo at det ikke finnes en jobb til alle, at arbeidslivet har blitt så tøft at mange ikke klarer å holde ut – og ikke minst at mange aldri kommer innafor. Det er ikke veldig lett å få

en jobb hvis du f.eks er ung og ufør i dagens Norge.

Orker ikke

Virkeligheten i dag er at bare ca. en av ti kvinner (10 prosent) og to av ti menn (20 prosent) står i full jobb til de er 67 år. Fordi de ikke orker mer. Likevel vil regjering og storting heve pensjonsalderen i Norge, til tross for at den allerede er en av de høyeste i Europa.

Full pensjon etter tolv år

Og så sier stortingspolitikere at det er ikke noe problem, folk kan jo bare jobbe litt lenger ... De som har feite pensjonsordninger etter bare 12 år som stortingsrepresentant!

Full seier ved Sentrum røntgeninstitutt!

Sentrum røntgeninstitutt har beslutta å melde seg inn i arbeidsgiverorganisasjonen Spekter. Det innebærer at det inngås tariffavtale med AFP for de ansatte.

– Det er full seier for våre krav, sier Gerd Kristiansen, første nestleder i Fagforbundet. 25 ansatte ved Sentrum røntgeninstitutt streika fra 15. februar til 25. mars for å få tariffavtale. Nå er kampen krona med seier.

– Streiken har vært viktig, ikke bare for de ansatte ved Sentrum røntgeninstitutt, men for prinsippet om at alle har rett til en tariffavtale. Derfor har de streika på vegne av flere enn seg selv. Det skal de ha honnør for, mener Fagforbundets nestleder.

De streikende har fått stor støtte og det har vært sympatiaksjoner fra andre fagorganiserte som har bidratt til seieren.

Ivar Jordre snakka med dem som streika. Da var de fast bestemte på å ikke gi seg før avtalen var ordna. *Rødt nytt* gratulerer.

Fra venstre: Iren Nilsen, Mona Korneliussen, Merete Henriksen og Anne Lise Mjelstad på streikevakt. (Foto: Ivar Jordre)

Uttalelse fra landsstyret i Rødt:

Rødt utfordrer SV Høyere kvinnelønn nå!

Landsstyret i Rødt mener at like-lønnskommisjonens forslag om et lønnsloft for kvinnedominerte grupper i offentlig sektor må gjennomføres som et strakstiltak.

Rødt har merket seg at SVs leder Kristin Halvorsen vil diskutere dette i SV fram til deres landmøte i 2009, og at det deretter kan bli aktuelt i en ny Soria Moria-erklæring. Dette innebærer å utsette gjennomføring på ubestemt tid.

Rødt utfordrer SV til umiddelbart å markere støtte til forslaget og bruke sin makt i regjering til å sikre gjennomføring i denne stortingsperioden.

Drap og bortførelser – også på Vestbredden

Hilde Marie Reksjø er sjukepleier og Palestinakomiteens stedlige representant i Palestina. Hun bor i Ramallah på Vestbredden. Her forteller hun hva hun har sett.

Hilde Marie Reksjø

Jeg kom til Ramallah på Vestbredden 16. januar. Etter ei uke hadde jeg funnet leilighet, og i løpet av kort tid hadde jeg fått mange venner og bekjente. Jeg har vært invitert til mange hjem, også utenfor Ramallah, og har både fått oppleve og høre hvor vanskelig situasjonen er også på Vestbredden.

Etter den andre intifadaen har det blitt så og si umulig å få tillatelse av Israel til å reise til den okkuperte delen. Flere familier har ikke råd til det mest elementære, underernæring er ikke ukjent, og enkelte steder kan man se barn gå i gaten og tigge til mat.

Kommunikasjonen på Vestbredden er hindret av den såkalte «sikkerhetsmuren» som slynger seg som en ond drage gjennom landskapet, og av de ca. 650 kontrollpostene som Israel har satt opp. Et sted jeg var, måtte palestinerne bruke kloakken for å komme ut av landsbyen (se foto nederst).

Det er lite israelsk aktivitet å se i byene og landsbyene på dagtid, men det betyr lite. Tvert imot har Israels okkuperende styrker i februar kidnappet og bortført ca 450 personer, noe som er dobbelt så mange som vanlig. Dette skjer om natta eller i morgentimene, hvor folk blir tatt ut fra sine egne hjem.

Kulde

I vinter har det vært svært kaldt her. De fleste hus har ingen varmekilde, og hvis man har noen, finnes det ikke penger å bruke på brensel. I enkelte hjem jeg har vært, har man rett og slett satt en jerngryte på stuegulvet og fyrt i den med ved eller annet som har vært tilgjengelig. Vi hadde også et snøfall i februar, som førte til at prisene på frukt og grønt steg kraftig, dessuten har fallende dollarkurs ført til prisøkning på vanlige matvarer.

Angrepet på Gaza

Da Israels okkuperende styrker startet sitt kraftige angrep på Gaza i slutten av februar, kom aggresjonen og sorgen til overflaten på Vestbredden. Det var demonstrasjoner flere steder. I Jeriko og Hebron kom

Israelske soldater skyter på ungdommer ved kontrollposten Qalandiya. (Foto: Arve Ullebø)

jeg ikke inn, fordi israelerne hadde stengt kontrollposten. Da jeg kom til Betlehem, hadde kontrollposten akkurat åpnet etter at det hadde vært sammenstøt mellom palestinske ungdommer og israelske soldater. Fem ungdommer ble skadd. I løpet av uka ble enda flere mennesker skadd og bortført av israelske soldater i Betlehem, bl.a. ble en skadet person tatt ut av ambulansen og bortført av israelerne.

Drap og bortførelser

På kontrollposten Qalandiya ble jeg vitne til at israelske soldater skjøt tåregass på ungdommer som kastet stein. Da ungdommene trakk seg tilbake, snek soldatene seg langs muren og skjøt med skarpt (se bilde øverst). Dessverre ble soldatene også oppmerksomme på at vi var der og tok bilder, så vi fant det tryggest å forlate området. Senere fikk jeg vite at fire ungdommer ble skadet etter at vi dro.

I Ramallah ble en student skutt i hodet under en fredelig demonstrasjon og døde på vei til sykehus. Sammenstøt mellom Israels okkuperende styrker og ubevæpnet ungdom ble også rapportert fra bl.a. Hebron, Qalqiliya, Bido og Bi'ilin. Totalt ble 24 skadet og ytterligere en drept i løpet av to døgn.

Studenter drept

Etter at åtte studenter ble drept på en israelsk skole i Jerusalem, ble stemningen i Ramallah merkbart forandret. Det var ingen som viste glede over det som hadde skjedd. Tvert imot ble det sagt at de ønsket fred, og ikke flere døde. Samtidig fryktet de for Israels gjengjeldelse, og byen var så godt som folketomt etter klokka ni om kvelden. Israels okkuperende styrker har plassert ut tanks flere steder, og bortføringene har økt i intensitet.

De siste to døgnene har det blitt bortført 46 personer, sannsynligvis også en eller flere fra mitt nabolag, for i går morges klokka fire var hele området rundt leiligheten min fullt av israelske soldater. Etter at alle byene på Vestbredden ble avsperrert, åpnet kontrollpostene igjen i går. Likevel holder alle pusten og venter på hva som vil skje i dagene som kommer. Jeg tror mye avhenger av hva Israel velger å gjøre. Jeg ser at palestinerne nå har mistet tålmodigheten og troen på det internasjonale samfunnet, og er klar til å reise seg mot Israel igjen.

(Rapporten er avslutta 11. mars 2008.)

Kloakken er eneste vei ut av landsbyen. (Foto: Hilde M Reksjø, Palestinakomiteen)

**BLI MED I
PALESTINAKOMITEEN!**

Se www.palestinakomiteen.no

**SOLIDARITET
MED DEN PALESTINSKE
FAGBEVEGELSEN**

konto 0539 16 76617

BOIKOTT ISRAEL!

Se www.boikottisrael.no

– med liste over varer fra Israel

Palestina 1948–2008:

60 år med etnisk rensing

1948 var starten på 60 års blodig kamp mot det palestinske folket. Som kartene nedenfor viser, er de palestinerne som ikke er drevet på flukt, presset sammen på stadig mindre plass. Kjersti Nordby er medlem av Palestinakomiteens faglige utvalg og av transportlaget til Rødt. Hun forteller her om det som skjedde i 1948.

Kjersti Nordby

Etnisk rensing er «en gjennomtenkt metode fra en gruppe/personer for systematisk å eliminere en annen gruppe fra et gitt område, på basis av religiøs, etnisk eller nasjonal tilhørighet. Metoden innebærer grov vold og er ofte tilknyttet militære operasjoner. Metoden tillater brukt alle midler, fra diskriminering til fysisk utryddelse, og innebærer brudd på menneskerettigheter og internasjonal lov.» (Drazen Petrovic, anerkjent menneskerettighetsjurist)

Deir Yassin 9. april 1948

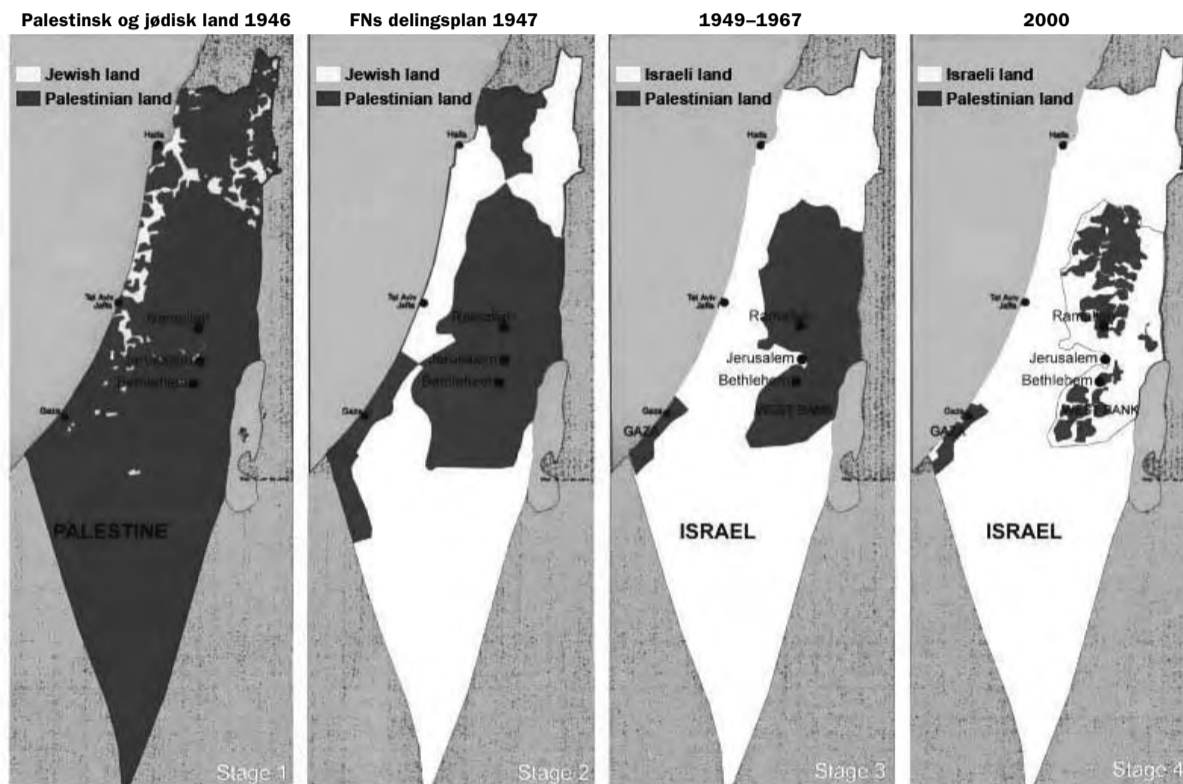
9. april 1948 ble Deir Yassin, en fredelig liten landsby på en høyde vest for Jerusalem, innhenta den rå og brutale sionistiske opprenskningsplanen Plan Dalet. Problemet var at den lå i veien for den nye sionistiske staten Israel, som snart skulle opprettes.

Terrorgruppa Stern, som utførte likvidasjoner på vegne av den israelske hæren Hagana, rykka inn for sola sto opp. De jødiske soldatene spruta maskingeværkuler utover alle hus, allerede da ble mange drept. Resten av innbyggerne ble samla på torvet og skutt ned og myrda. En del av kvinnene ble voldtatt, deretter drept. En overlevende forteller hvordan han opplevde at familien ble skutt ned: «De tok oss ut en etter en, skjøt en av våre gamle, og da en av døtrene hans begynte å skrike, skjøt de henne også. Deretter tok de min bror og skjøt ham for øynene våre. Da mamma skrek i smerte, bøyd over ham mens hun bar min søster i armene sine mens hun ammet henne, skjøt de henne også.»

Sluttresultat: 170 drepte, 30 av dem spedbarn. Deir Yassin ble fjerna fra kartet og er i dag israelsk land.

Hvis man vil forstå grunnlaget for Palestina-konflikten, må man lese den israelske historikeren Ilan Pappes bok *The ethnic cleansing of Palestine*. Her dokumenterer han grundig hvordan den israelske krigsmaskinen rulla over Palestina og utsletta intet-annende palestinske samfunn. Operasjonen var leda av

Så mye land har palestinerne blitt frastjålet fra 1946 til 2000

Kilde: Occupation magazine (www.kibush.co.il)

David Ben Gurion, godt planlagt, godt regissert og gjennomført uten nåde. Erfaringene fra 1948 ligger til grunn for all seinere israelsk politikk.

1948 oppsummert

31 dokumenterte massakrer ble utført av sionistiske avdelinger. 800 000 palestinere ble fordrevet til flyktningeleire i Palestina, Jordan, Syria og Libanon. 70 000 hus, 531 landsbyer og 11 større arabiske byer ble ødelagt. Et ukjent antall palestinere ble drept.

«Facts on the ground» ble etablert som metode. Demonisering av arabere ble sementert som menneskesyn. En omfattende omskriving av historia: Arabisk kultur og historie fjernes. Jødisk historie konstrueres på ruinene av palestinske landsbyer. Palestinsk eiendom ekspropriert og solgt på billigsalg til jøder som eneste lovlige eiere.

Og i år skal sionistene feire.

Helseforetaksmodellen – ei tvangstrøye

Dagny Pettersen er medlem av Aksjonskomiteen for Narvik sykehus. Hun skriver i dette innlegget at de store underskuddene til sykehusene er konstruerte og bare finnes på papiret.

Stoltenbergs første regjering fikk vedtatt helseforetaksmodellen i ekspressfart i 2001. Fra 2002 har sykehusene blitt underlagt internasjonale regnskapsregler, som bygger på regelverket for private, børsnoterte selskaper.

Professor i forvaltningsøkonomi ved Høgskolen i Hedmark, Bjarne Jensen, hevder at dette fører til de store underskuddene og at disse er konstruerte og egentlig bare finnes på papiret.

Han hevder også at dersom man hadde fulgt de offentlige regnskapsreglene som kommuner og fylker har, ville det vært overskudd.

Han støttes av spesialrådgiver (revisor) i LO, Fanny Voldnes, som har skrevet flere artikler om emnet i flere år, og det har ikke manglet på advarsler. Hun har i flere innlegg forklart hvordan internasjonale regnskapsregler for offentlig sektor utarbeides av Den

internasjonale revisorforeningen IFAC, uten offentlig deltagelse. Både IMF, Verdensbanken og to amerikanske banker samarbeider i dette feltet. Hva er formålet?

Bjarne Jensen er bekymret for at den folkevalgte kontrollen med velferdstjenestene forsvinner. Risikerer vi at helse/velferdstjenester blir overlatt til det såkalte frie markedet, der profitt er det eneste saliggjørende?

Bygg og anlegg

Underskuddene skyldes først og fremst at avskrivninger på bygg og anlegg føres som utgift, hevder disse to.

Et eksempel: Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN, Tromsø) solgte i 2006 en eiendom på Senja. Salgssummen endte på 600 000 kr. I regnskapet sto eiendommen oppført med en verdi på 24,5 millioner. Den regnskapsmessige

verdien minus de 600 000 fra salget gjorde at de fikk et minus på 23,9 millioner i regnskapet.

Gisler

Hvis dette er riktig, er det helt utrolig at sykehusstyrer og direktører godtar dette. Og hva med storting, regjering og departement??

Jeg skjønner godt at styremedlem i UNN, Olav Sigurd Alstad (tidligere ordfører i Narvik), uttrykker at styrene i helseforetakene er gisler for systemet.

Dersom alle styremedlemmer legger ned sine verv med begrunnelse i at systemet er forkastelig, så er det kanskje håp om hurtigere tilbakestilling til regnskapsreglene som gjaldt før foretaksmodellen?

Er målet privatisering?

Hvis de nåværende regnskapsreglene

dømmer sykehusene til evig og økende underskudd, er kanskje formålet å gjøre sykehusene til helt og holdent private etter amerikansk modell – uten offentlig styring? Hvor havner vi da? A-sykehus for dem som har råd til dyre, private helseforsikringer? B-sykehus for oss andre?

Frp ønsker privatisering og jublet over helseforetaksmodellen til Jens Stoltenbergs første regjering, men den er nå blitt ei tvangstrøye som møter økt kritikk fra mange hold.

Er saken betent? Er det blitt prestisje for Jens S?

FOLKEBEVEGELSEN

For mer informasjon:
Folkebevegelsen for lokalsykehus:
www.lokalsykehus.blogspot.com
og www.fagforbundet.no, se sykehus.

Der det ikke er leger, må andre lære å redde liv

Kirurg Hans Husum og sykepleier Merete Taksdal kom i begynnelsen av mars tilbake fra andre opplæringstur for helsepersonell tilknyttet Gorneti modellsjukehus i Rolpa-distriktet vest i Nepal.

Merete Taksdal

Opplæringa er basert på tre trinn og er utprøvd i andre krigs- og konflikto- rader, ut fra det enkle faktum at lege- ne ikke er der hvor helseproblemene er, og derfor må andre folk læres opp til å redde liv. Vi kaller disse helsear- beiderne med ulik bakgrunn felles for «medicere». Medicene lærer å redde livet på folk som er skada av miner og andre våpen, men også av trafikkulykker eller fall fra trær og skråninger, noe som er aktuelt i de bratte fjellsideene i Nepal.

De lærer hvordan de skal undersøke pasienten på en systematisk måte, drive enkel kirurgi, god smertebehandling og gi bedøvelse. Det viktigste er at de blir gode lærere, og at kunnskapen blir spredd til flest mulig vanlige landsby- folk. Det dreier seg om enkle håndgrep for å holde luftveiene åpen, gi munn- til-munn behandling, stoppe blødning- er og holde pasienten varm. Når de riktige tingene blir gjort fort, reddes liv og lemmer.

Fattigdom

Nepal er et av verdens fattigste land, inneklemte mellom stormaktene Kina og India, og med variert geografi og klima. Befolkninga i landet utgjør i underkant av tretti millioner og består av et mang- fold etniske og språklige grupper. Det store flertallet bor på landsbygda i stor fattigdom. Sosial urettferdighet med diskriminering av kasteløse, kvinner og minoriteter, er noe av årsaken til revo- lusjonen i landet, som starta 13. februar 1996. Det nylig avvikla kongeveldet ga goder til byfolk og overklasse, mens folk på landsbygda mangler grunnleg- gende helse- og skoletilbud.

Brutal hverdag

For nordmenn flest er det vanskelig å forstå den brutale hverdagen folk lever under fra dag til dag, prega av hardt arbeid og uten noen former for sosiale sikkerhetsnett. Det er ikke veier, tele- nett og strøm, og folk må bære vann og ved og dyrke det de trenger til mat. Bak de tilsynelatende idylliske terrassejord- brukene, der hver minste jordfleck er utnytta, ligger blodslit gjennom gene- rasjoner.

Sjukdom og tidlig død

Barn dør av sykdommer som kan fore- bygges ved vaksiner, mødre dør i fødsel uten profesjonell hjelp, og tuber- kulose er vanlig. Folk blir funksjons- hemma fordi de ikke kommer på sju- kehus, og har for eksempel kroppsdeler som er sammenvokst og deformert etter ubehandla brannskader. En gjennomsnittlig nepaler lever over 20 år kortere enn en nordmann, men på grunn av de store ulikhetene innen landet er ikke gjennomsnittstall representative for virkeligheta på landsbygda. Den er enda mer brutal.

Til Gorneti på egne bein

Gorneti modellsjukehus er bygd på dugnad for å skape nepalske løsninger på nepalske helseproblemer. Det er et bevis på at det er mulig å gi rettigheter til folk på bygda. I april kan sjukehuset feire sin toårsdag. Pasientene undersø- kes gratis, men må betale for enkelte laboratorieundersøkelser og røntgen. Det er nærmere og billigere enn å reise til India eller en by.

Det strømmer til pasienter med smerter i muskler og ledd, brudd- og brannskader og plager som krever

Solidaritetsgruppa «Helselag til Nepal», som har samla inn penger til å sende helselaget, samarbeider med Tromsø mineskadesenter om prosjektet. Her forteller Merete Taksdal om erfaringene.

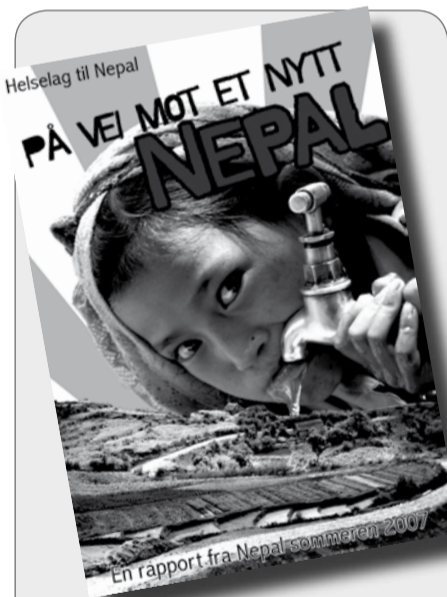
operasjoner. For tida jobber Hameed, en solidaritetsarbeider fra Helselaget, med akupunkturbehandling, og lærer opp medicere slik at ikke tilbudet stop- per når han reiser. Pasientene kommer fra landsbyene omkring, det kan bety alt fra noen timers gange til mange dagsmarsjer. Det finnes ingen annen atkomst til Gorneti enn på egne eller andres bein! Sjukehuset har bygd noen gjestehus, der pasienter og pårøren- de kan oppholde seg hvis behandlinga trekker ut i tid.

Folk prøver i det lengste å klare seg med hjelp av de tradisjonelle hel- bredere, men det er ikke alltid det er nok. Det finnes lokale jordmødre og helbredere som kjenner til urtemedi- sin. Medicene på sjukehuset har nå som mål å reise rundt i landsbyene og skaffe oversikt over sammenhengen mellom levekår og folks helseproblemer. De skal gi opplæring i hygiene, bygging av latriner og førstehjelp. Deretter skal de anbefale hva som bør prioriteres videre for å gjøre sjukehuset mer profesjonelt.

Dyre dråper

Helselaget og mineskadesenteret ser for seg to aktuelle områder. Det er fød- selshjelp og behandling av plager etter komplikasjoner ved fødsel, og etable- ring av et verksted der man med lokale materialer kan lage hjelpemidler for funksjonshemmete. Begge deler trengs uten tvil, men må komme gradvis for at de engasjerte medicene ikke skal bli fullstendig overbelasta. Første priori- tet er å få etablert et lite vannkraftverk som kan gi strøm til sjukehuset. Dette er prosjektert, men trenger penger. Nå er det lys fra solceller, men det er ikke nok. Generatoren startes opp hver gang det skal tas røntgen, men når all diesel må fraktes inn til fots, er det dyrebare dråper!

En lokalt ansatt medic på Gorneti-sjukehu- set, som etter opplæring setter akupunk- turnåler på ei dame med leddsmerter – det vanligste problemet. (Foto: Merete Taksdal)

På vei mot et nytt Nepal

Denne boka gir deg et innblikk i den dramatiske demokratikampen i Nepal. Den viser hvilken betydning dette har for fattigbøndene på landsbygda. Boka er skrevet etter at helselagsaktivister besøkte Gorneti modellsjukehus sist sommer. De mange intervjuene, sammen med illustrerende fargebilder, gjør at du kommer under huden på demokra- tibevegelsen.

Overskuddet av boksalg går til helselagsarbeidet i Nepal. Boka koster 100 kroner til vanlig pris eller 200 kroner til solidaritetspris. Bestill fra helselagtilnepal@gmail.com.

Innsamlingskonto til helselags- og strømprosjektet: 6045 09 15745. Les mer på www.helselagtilnepal.no.

Sjuketransport. Slik kan pasienter bli båret i mange dager for å komme til Gorneti. (Foto: Merete Taksdal)

Mari Eifring til Anne-Grete Strøm-Erichsen: Det er på tide å vaske seg! Hent soldatene hjem nå!

Mari Eifring, sentralstyremedlem i Rød Ungdom, holdt appell utenfor Stortinget lørdag 15. mars. Hun startet talen med å rope ut til forsamlinga: – Vil dere hente soldatene hjem?

Svaret var et rungende JA! Mari Eifring fortsatte:

– Bra, jeg er enig med dere, da er jeg i riktig demo. Men jeg veit om ei dame som ikke er enig med oss, og ikke bare mener hun at vi bør ha soldater der, men hun har makt til å sende dem dit. Dessverre for oss, eller rettere sagt, dessverre for afghanerne, er denne dama nemlig forsvarsminister i Norge. Anne-Grete Strøm-Erichsen sier:

– Vi er i Afghanistan fordi vi er invitert av den folkevalgte afghanske regjeringen for å bidra til å skape fred og stabilitet for det afghanske folk.

Nei, Anne-Grete, det er ikke en folkevalgt afghansk regjering som har invitert Nato for å redde Afghanistan. Det er ikke demokrati i Afghanistan. President Hamid Karzai ble utpekt av de vestlige okkupasjonsmaktene i 2001, og valgene som har vært siden den gang, har vært dårlige komedier. Karzai bruker bevisst lokale krigsherrer for å sikre sin maktposisjon, og hele det politiske systemet er gjennomkorrupt. Så de som har invitert Nato til å «bygge opp» Afghanistan, er ikke det afghanske folket selv, men

beleilig nok, et styre Nato har satt inn etter at de invaderte landet.

Men Anne-Grete fortsetter:

– Vi er i Afghanistan fordi vi stiller oss solidariske med våre allierte i Nato.

Ærlig talt, Anne-Grete. Alle vi som står her i dag, vet at den eneste grunnen til at vi er i Afghanistan, er for å ivareta storebror USAs interesser. Dette er ikke noe annet enn et stormaktsspill, der Norge er med på laget av frykt for å ikke få leke med USA lenger. Selv om ikke Norge er direkte inne i Irak, er vi likevel sterke bidragsyttere. For om Afghanistan og Irak er to forskjellige brikker, er de likevel en del av det samme spillet. Gjennom at vi bistår amerikanske styrker i Afghanistan, kan USA sende flere tropper til Irak. Dette er ikke solidaritet, dette er logring for USA!

Forsvarsministeren gir seg ikke:

– Vi er i Afghanistan fordi alternativet er at afghanerne kastes ut i en ny langvarig runde med blodig borgerkrig, som kan destabilisere store deler av regionen.

Hvis krig er alternativet, hva kaller du situasjonen nå, da? En rolig solskinnsdag med boller og brus? Det er dette som er krig, Anne-Grete! Det er dette som er destabilisering av Afghanistan! Afghanere blir fengslet uten tiltale, torturert og drept i afghanske fengsler. Kvinner blir brukt som varer i byttehandel, voldtatt og steina til døde. Opiumsproduksjonen, som skulle forsvinne med Natos hjelp, har økt med 250 prosent siden krigen begynte! Det er 1000 sivile afghanere som dør i krigshandlinger hvert år, 80 prosent av disse dør av Nato-bomber! Hva annet enn dette er krig?!

Norge spiller på de mektiges side mot de svake. Og da hjelper det ikke å prøve å pakke det inn i et finere papir og si at vi kun er der for å hjelpe. Som USAs ambassadør i Norge selv sa denne uka: «Skillet norske myndigheter trekker mellom Nord- og Sør-Afghanistan, bygger på en falsk debatt. Ideen om at det er et skille mellom offensiv og defensiv krigføring stemmer ikke.»

Han har rett. Okkupasjon er okkupasjon. Og viktigere: Okkupasjon kan aldri skape fred og demokrati. Norge har skitne hender, og Anne-Grete Strøm-Erichsen:

Det er på tide å vaske seg! Hent soldatene hjem nå!

Fra demonstrasjonen i Oslo 15. mars (Begge foto: Randi Solberg)

Vår i Bagdad
-03, -04, -05,
-06, -07, -08 ...

Dette er Bagdads vår:
Ulene fra sirener
Bomberegnet
Den søtlige lukta av friskt
blod og råtnende lik

På avstand kjennes ikke
stanken av forkullet framtid
Vi trenger ikke se på bildene
av Bagdads brente barn

Men mødrene i Bagdad
hører skrikene fra
barn som blir befridd
fra liv og lemmer

De ser at dødens president
forkynner fred og frihet
med bombefly mens Bagdad
blir befridd av okkupanter

Nå skrives kartet om
Hva kommer etter dette?
Hvem rammes neste gang av
verdenstyranniets vår?

Unn-Elin Andreassen

Se også nettstedet «blikkpunkt»
home.online.no/~unnelin/index.cfm

Finansiering av terrorisme

Kjell Horn

Etter lengre tids spaning kan PST endelig vise til resultater. Tre somaliere i Norge er arrestert for å sende penger hjem – angivelig for å finansiere terrorisme. Nå er det usikkert om pengene kanskje i sin helhet skal gå til nødvendig underhold av familiene. Men nok om det. La oss godta etterretningens påstand om finansiering av militære operasjoner. Men av hvilket slag? Etter mange eksilsomaliernes oppfatning er deler av landet deres okkupert av etiopiske styrker, og administrasjonen er for en quislingregjering å regne.

Da Norge var under tysk okkupasjon greide ganske mange motstandsfolk å flykte til utlandet. I hvor høy grad de samlet inn penger for å støtte dem som fortsatte kampen på norsk jord, vet jeg ikke. Men om de gjorde det, var det i så fall en støtte til seinere tids helter som Max Manus, Gunnar Sønstebj og andre som i ettertid har blitt mer anonyme – folk som utførte handlinger som i moderne språkbruk var terrorisme, men som i samtiden ble sett på som motstandsarbeid.

Spørsmål til PST: Er det en mulighet for at dagens somaliere i eksil ser på sin egen aktivitet som støtte for tilsvarende legitim motstand mot okkupasjon? Og er det i så fall riktig å legge hindringer i veien for dem i dette arbeidet?

Noen terrorisme av typen 9/11 er det i ethvert fall ikke snakk om, så vær så snill reserver begrepet for det det dekker!

www.sosialisme.no

Raudt
Osterhaus' gate 27
0183 OSLO
Nettstad: www.raudt.no

Telefon: 22 98 90 50
E-post: raudt@raudt.no
Konto: 7874 05 56478
ISSN: 1504-7660 (avis)
1504-7679 (pdf)

Utgevar: Rødt
Trykkeri: Nr1Trykk
Redaktør: Jorun Gulbrandsen
E-post: redaksjonen@raudt.no
Redaksjonen avslutta 25. mars

**ABONNER PÅ
RØDT NYTT!**

Rødt nytt er ei gratis avis som kommer ut 10 ganger i året.

KALENDER

■ 9. april Oslo
Konferanse om tariffoppgjøret, AFP og tjenstedirektivet
www.forsvarafp.no

■ 1. mai over heile verden

■ 30. mai – 1. juni Oslo
Rødts landsmøte
www.raudt.no

■ 20.–21. september Oslo
Kvinner på tvers

Sommerleirer

■ 16.–20. juli Rødt
www.raudt.no

■ 17.–20. juli Ungdom mot EU
www.umeu.no

■ 29. juli – 3. august Rød
Ungdom
www.sosialisme.no

www.stophthewall.org/

Muren som Israel har bygd rundt og gjennom palestinske områder. (Foto: Arve Ullebø)

Mangfoldig 8. mars i Oslo

Bildet er fra Youngstorget i Oslo før demonstrasjonen. Hovedparolen var: Kriminaliser horekundene nå. (Foto: Monica Stabell)

Ekstranummer av Rødt!

Tidsskriftet Rødt! har kommet med et ekstranummer med et utvalg innlegg fra Øgrim-seminaret i desember 2007.

Ekstranummeret kan bestilles fra roedt@marxisme.no (50 kr pluss porto), og vil etter hvert bli lagt ut på tidsskriftets nettsted www.marxisme.no.

Til sammen 82 sider med dette innholdet:

- Jan Myrdal: Det är rätt att göra opprør
- Kjersti Martinsen/Halvsøstra: Irak-rag 2007
- Henning Mankell: Den radikala traditionen
- Nina Aldin Thune: Bestehexer
- Kjersti Ericsson: Tre dikt
- Leikny Øgrim: Kvinner, kvikk-sølv og teknologi
- Jon Michelet: Om astronomi – med Øgrim mot stjernene
- Pål Steigan: Strateg på rote-rommet
- Aslak Borgersrud/Jester: Vær så snill!

Hvis du vil abonnere på Tidsskriftet Rødt!, sender du 150 kroner til konto 6276 05 28108.

**Bestill også
åttendemars-
nummeret!**

Uttalelse fra landsstyret i Rødt

Rødt støtter Kvenforbundet

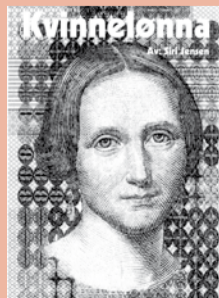
Rødt støtter Kvenforbundet i dets kamp for å synliggjøre det kvenske folket og deres språk og kultur. Kvenene ble i likhet med samene utsatt for en brutal fornorskningsspolitikk, og den norske staten bør snarligst iverksette tiltak for å bøte på skadene som fulgte av denne.

Rødt støtter kravene fra Kvenforbundet om en egen offentlig utredning om det kvenske folk og dets historie. Rødt mener det også bør opprettes en statssekretær med ansvar for de nasjonale minoriteter.

Aktuelt hefte fra Rødt!:

KVINNELØNNA

NY UTGAVE!

Siri Jensen:
Hvorfor tjener kvinner lite?
Hvilke krav bør stilles?
Hvordan slåss?

Bestilles fra Rødt.
Telefon 22 98 90 50
eller e-brev: raudt@raudt.no
Pris: kr 50 pluss porto